

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ
ГО «АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ СУМЩИНИ»

**Інфекційні хвороби
в практиці лікаря-інтерніста:
сучасні аспекти**

*Infectious diseases in practice of physician-internist: modern
aspects*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 20-річчю кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією
СумДУ
(Суми, 25–26 травня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Мацюк Михайло Володимирович,
Хатинська Жанна Володимирівна, Кірій Тетяна Юріївна
**ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО
ЗАХВОРИЮВАНОСТІ НА ГРИП ТА ГОСТРІ
РЕСПІРАТОРНІ ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ В ЕПІДСЕЗОН 2016-
2017 рр. У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ**
ДУ «Сумський обласний лабораторний центр МОЗ України»,
м. Суми, Україна

*Matsiuk Mikhailo Volodimirovich,
Khatynskaya Zhanna Vladimirovna, Kiriya Tetyana Yuriyivna*
**PARTICULARITIES OF THE EPIDEMIOLOGICAL
SITUATION ACCORDING TO INFLUENZA AND ACUTE
RESPIRATORY VIRAL INFECTIONS IN EPIDEMIC SEASON
2016-2017 IN SUMY REGION**
*SI «Sumy regional laboratory centre of Ministry of Health Ukraine»,
Sumy, Ukraine
virussumyses@i.ua*

***Summary.** The rise in the incidence of influenza and acute respiratory viral infections lasted 4 weeks. The proportion of children was 53.7%. There were 3 deaths. By the method of immunofluorescence, influenza A viruses are isolated in 9.3% of cases, by polymerase chain reaction - in 35.4%. Among the vaccinated, the majority consisted of people from epidemic risk groups.*

Актуальність. Захворюваність на грип та ГРВІ з року в рік посідає чільне місце у загальній інфекційній захворюваності населення України, завдаючи значні економічні збитки. Генні мутації вірусів грипу, що призводять до виникнення нових пандемічних штамів, потребують постійної уваги наукової та медичної спільноти, розробки нових засобів імунопрофілактики, діагностики та лікування. Охоплення населення Сумської

області і України в цілому імунізацією проти грипу залишається недостатнім.

Мета роботи - проаналізувати перебіг епідсезону грипу та ГРВІ у Сумській області у 2016-2017 рр., дослідити стан імунопрофілактики населення.

Матеріали і методи. Проаналізовані дані статистичної звітності Сумського обласного лабораторного центру Міністерства охорони здоров'я України, звіти вірусологічної лабораторії. Застосовані епідеміологічний, санітарно-статистичний, санітарно-демографічний, метод полімеразної ланцюгової реакції в режимі «реального часу» (ПЛР), метод імунофлуоресценції (МІФ).

Результати дослідження. На відміну від попередніх 5 років, коли сезонний підйом захворюваності на грип та ГРВІ припадав на січень-лютий, в епідсезоні 2016-2017 рр., вже на 49 тижні інцидентність перевищила епідпоріг на 49,7 % і склала 1111,55 на 100 тис. нас.

Підйом захворюваності вище порогового рівня тривав 4 тижні: з 49 по 52 тиждень, включно. Всього захворіло 37487 осіб, у т.ч. дітей – 20120 (53,7 %). При цьому було зареєстровано 904 випадки захворювання на грип та грипозподібні захворювання. Госпіталізовано у медичні стаціонари 2463 осіб (6,5 %, від загальної кількості хворих на грип та ГРВІ), в т.ч. дітей – 1698 (8,4 %). В області були вжиті невідкладні протиепідемічні заходи, і насамперед, був призупинений на 50-51 тижні навчальний процес, що, на нашу думку, сприяло тому, що частка дітей у структурі хворих на грип та ГРВІ дітей, знизилася з 67,9 % до 49,6 % ($p < 0,05$).

Перший лабораторно (ПЛР) підтверджений випадок грипу був зареєстрований вже на 45 тижні. На 46 тижні стався перший летальний випадок. У секційному матеріалі померлого була виявлена РНК вірусу грипу А/Н3. З 1 тижня 2017 року зареєстрована захворюваність знизилася на 24,8 % нижче порогового рівня. До 15 тижня 2017 р. перевищень епідпорогу встановлено не було.

Загалом, під час епідсезону 2016-2017 рр. зареєстровано 3 летальні випадки (в епідсезоні 2015-2016 рр. – 13), які за результатами ПЛР у 2 випадках були спричинені вірусом грипу А/Н3, в 1 випадку – грипом А не уточненим (у 2015-2016 рр. – вірусом грипу А/Н1панд.). Усі померлі мали супутні хронічні захворювання та не були щеплені від грипу у поточному епідсезоні.

Лабораторними дослідженнями на грип та ГРВІ були охоплені контингенти, визначені наказом МОЗ України від 06.11.15 № 732. Дослідження носоглоткових змивів проводилися МІФ. Всього обстежено 591 особа, з них віруси грипу А було виявлено у 9,3 % випадків, парагрипу 1,2,3 типів – в 1,5 %, аденовіруси – у 2,0 %, РС-віруси – в 1,5 %. Крім того, змиви та секційний матеріал досліджувалися методом ПЛР у режимі «реального часу». Всього досліджено 113 проб. РНК вірусів грипу А виявили у 35,4 % випадків (2 випадки - А/Н3), грипу В – 0,9 %, парагрипу та риновірусів по 4,4 %, аденовірусів та коронавірусів – по 3,5 %, РС-вірусів – 0,9 %. У 2 пробах одночасно були виявлені РНК 2 вірусів: коронавіруси+риновіруси та вірус парагрипу 3 типу+аденовірус.

З початку епідсезону 2016-2017 рр. в області було вакциновано проти грипу (застосувалися вакцини «Ваксігрип» та ДжиСіФлю) 1713 осіб, що в 1,6 рази менше, ніж у попередньому епідсезоні. Діти до 17 років склали 5,9 %, особи з груп медичного ризику – 20,0 %, особи з груп епідемічного ризику – 77,2 % (з них, медпрацівники – 86,8 %), інші контингенти – 2,7 %. Несприятливих подій, пов'язаних із щепленням проти грипу, зареєстровано не було. За кошти місцевого бюджету імунізовано 83,1 % осіб, за власні кошти – 11,6 % за кошти підприємств – 5,3 %.

Висновки. У Сумській області епідсезон грипу та ГРВІ 2016-2017 рр. характеризувався раннім початком, однохвильовим перебігом, зниженням частоти летальних випадків. Віруси грипу А домінували у структурі ізольованих (МІФ і ПЛР)

збудників ($p < 0,05$). Спостерігалася тенденція до зниження кількості, щеплених проти грипу, осіб.